

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN JA TURVATEKNIIKAN KESKUKSEN SOPIMUS
VAARALLISTEN AINEIDEN KULJETUKSEN VALVONNASTA VUODELLE 2010

16.12.2009

N:o 1883/71/2009

Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) ja Turvatekniikan keskus (Tukes) ovat tehneet keskenään sopimuksen vaarallisten aineiden kuljettamiseen tarkoitettujen pakkauksien ja säiliöiden sekä tarkastuslaitosten valvonnasta vuonna 2010.

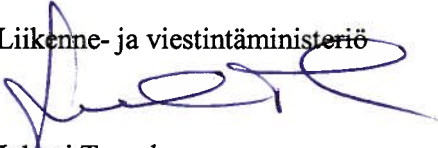
Sopimus koskee Tukesin toimintaa kuljetettavia painelaitteita koskevan direktiivin (1999/36/EY) mukaisena markkinavalvontaviranomaisena ja laissa vaarallisten aineiden kuljetuksesta (714/1994), muutokset (124/2001, 419/2002, 215/2005 ja 557/2006) ja sen nojalla annetuissa säädöksissä määriteltynä viranomaisena. Sopimuksen sisältö on esitetty liitteessä.

Tukes toimittaa tammikuun loppuun 2011 mennessä LVM:lle kertomuksen vuoden 2010 toiminnasta ja selvityksen vuoden kustannuksista.

Osapuolet ilmoittavat toisilleen muutoksista, joilla on tai voidaan katsoa olevan vaikutusta valvonta-tehtävän suorittamiseen.

Tässä sopimuksessa tarkoitettu toiminta rahoitetaan talousarviossa LVM:lle tähän tarkoitukseen osoitetusta määrärahasta.

Liikenne- ja viestintäministeriö

Juhani Tervala
Ylijohtaja,
osastopäällikkö

Anneli Tanttu

Liikenneneuvos

Turvatekniikan keskus

Seppo Ahvenainen
Ylijohtaja

Päivi Rantakoski

Johtaja

LIITE: Tukesin VAK-toimien kohdentaminen vuonna 2010

TIEDOKSI: Työ- ja elinkeinoministeriö

Liite liikenne- ja viestintäministeriön ja turvatekniikan keskuksen sopimukseen N:o 1883/71/ 2009 vuodelle 2010

I. YLEISTÄ

Tukesin toimet vaarallisten aineiden kuljetuksen alalla perustuvat Tukesin vaarallisten aineiden kuljetusta koskevan toiminta- ja taloussuunnitelmaan vuosille 2008 – 2011. TTS puolestaan on sovitettu liikenne- ja viestintäministeriön VAK-strategiassaan asettamiin tavoitteisiin.

Vuoden 2010 suunnitelmassa on tehtäviä, kuten toiminta lupaviranomaisena, reagoiminen tuoteturvallisuutta koskeviin reklamaatioihin tai toiminnanharjoittajien neuvonta säädösten noudattamisessa, jonka määrään tai laatuun Tukes ei voi vaikuttaa. Näiden ulkoisiin herätteisiin perustuvien tehtävien tekeminen ei perustu Tukesin omaehtoihin valintoihin, ja ne pyritään tekemään siinä järjestyksessä kuin niitä koskevat yhteydenotot ovat Tukesiin saapuneet.

Osa tekemisistä perustuu Tukesin valintoihin halutuista vaikutustavoitteista. Tukesin riskiperusteisen toiminnan kohdentamisessa vuodelle 2010 kohteet on valittu siten, että ohjataan säiliövalmistajia tuottamaan varmemmin vaatimustenmukaisia tuotteita:

- Tavoitteena on varmistaa uusien säiliöiden nykyaikaisuus ohjaamalla valmistajia ja maahantuoja käyttämään uusia standardeja.
- Onnettomuusilmoitusten käsittelyä on kehitettävä. Ilmoitusten toimittaminen kangertelee, eikä onnettomuuksista saada teknistä tietoa hyödynnetyksi.

II. VALVONTATOIMET

Valvontatoimet kohdistuvat markkinoille saatettaviin ja käytössä oleviin vaarallisten aineiden kuljetuspakkauksiin ja –säiliöihin. Valvonnan tarkoituksena on tukea pakkauksien ja säiliöiden vaatimustenmukaisuutta ja turvallista käyttöä koko elinkaaren ajan. Säiliöiden ja pakkauksien (ml kuljetettavat painelaitteet) markkinoille saattamisessa tarkastuslaitoksilla on keskeinen asema. Säännösten mukaisuutta valvotaan reaktiivisesti tarkastuslaitoksilta, palo- ja pelastusviranomaisilta, poliiseilta ja onnettomuusilmoituksista saatujen tietojen perusteella.

VALVONNAN KOHTEENA OLEVAT TOIMINNAN HARJOITTAJAT

- kuljetussäiliöiden valmistajat, maahantuoijat ja alihankkijat
- kuljetussäiliöiden korjaamot
- pakkauksien valmistajat ja maahantuoijat
- kaasujen täyttölaitokset
- kaasujen ja paineastioiden maahantuoijat
- kuljetuspakkauksien pesu- ja kierrätysyritykset
- teollisuus (omistaja/haltija/täyttävä/käyttäjä)
- kuljetusyritykset

TUKESIN VALINTOIHIIN PERUSTUVA TUOTEVALVONTA

Säiliöt ml. kuljetettaviin painelaitteisiin kuuluvat säiliöt

Tukesin valitsevat valvonnan kohteet ovat vuonna 2010 seuraavat:

ADR/VAK-määräysten luvun 6.8 uusien viitestandardien käyttö ja soveltaminen valmistettavien säiliöiden osalta Tarvittaessa tuotetaan valvonnan tueksi viestintäaineistoa, jolla tehdään toiminnanharjoittajille tunnetuksi uudistuvan standardijärjestelmän kasvavat vaatimukset.

Osallistutaan poliisin järjestämiin VAK-säiliöiden ratsioihin ja puututaan niissä esiin tulleihin epäkohtiin.

ULKOISIIN HERÄTTEISIIN PERUSTUVA TUOTEVALVONTA

Säiliöihin ja pakkauksiin (ml. kuljetettavat painelaitteet) uusiin tuotteisiin tai määräaikaistarkastamiseen liittyvä valvonta tehdään pääsääntöisesti reaktiivisesti. Valvonnan käynnistymisen ehtona on muulta viranomaiselta, tarkastuslaitokselta tai toiminnanharjoittajalta tullut ilmoitus tai valitus.

HYVÄKSYMISPÄÄTÖKSET

Tukesin hyväksymistehtävät koostuvat seuraavista lupa-asioista:

- eräiden kemikaalien kuljetusluokituksen hyväksyminen (tiettyjä kuljetusluokan 1 räjähteitä, luokan 4.1 itsereaktiivisia aineita ja luokan 5.2 orgaanisia peroksiedeja)
- merikuljetusmääräysten edellyttämät räjähteiden vaarallisuusluokituksen hyväksymiset (pääasiassa sotilasräjähteitä)
- ilotulitteiden vaarallisuusluokituksen vahvistaminen
- poikkeusluvut
- VAK-tarkastuslaitosten hyväksymishakemusten käsittely MIKESin tai vastaavan laitoksen tekemän pätevyysarvioinnin perusteella ja näiden laitosten tunnustamiset

Sotilasräjähteiden vaarallisuusluokituksen hyväksyminen

Käsitellään sotilasräjähteiden vaarallisuusluokitusta koskevat hakemukset siten, että voidaan varmistua näiden artikkelien vaarallisten aineiden kansainvälisten kuljetussäädösten edellyttämästä turvallisuudesta. Arvioidaan tilannetta hakemusten ja niiden liiteasiakirjojen perusteella.

Ilotulitteiden vaarallisuusluokituksen hyväksyminen

Arvioidaan ilotulitteiden vaarallisuusluokituksen oikeellisuus ja käsitellään luokitusta koskevat hakemukset. Luokituspäätösten työkaluna käytetään ilotulitteiden vaarallisuusluokitusta koskevaa ”default”-luokitusjärjestelmää tai arviointi tehdään YK:n Manual of Tests and Criteria – kirjan räjähteiden luokitusta koskevien 6. sarjan kokeiden tulosten perusteella.

VAK-TARKASTUSLAITOSTEN VALVONTA

VAK-tarkastuslaitosten (mukaan lukien VAK-määräaikaistarkastusten laitokset) valvonta koostuu valvontakäynteistä tarkastuslaitoksiin ja tarkastuslaitosten tarkastamiin kohteisiin tarpeen mukaan.

Tällä hetkellä on toiminnassa kaksi säiliötarkastuksia tekevää VAK-tarkastuslaitosta ja kaksi pakkausten tyyppi-hyväksymiseen oikeutettua VAK-tarkastuslaitosta. Odotettavissa ei ole uusia toimijoita alalle. IBC-pakkausten määräaikaistarkastuksia suorittavia VAK-määräaikaistarkastusten laitoksia on kymmenen, muutama uusi laitos voi hakea hyväksymistä.

ILMOITETTUJEN JA HYVÄKSYTTYJEN LAITOSTEN VALVONTA

Osallistutaan tarvittaessa ministeriön haluamassa laajuudessa ilmoitettujen ja hyväksytyjen laitosten valvontaan. Tarvittaessa tähän käytetty aika otetaan muuhun valvontaan varatuista resursseista.

III. KEHITYS JA TUTKIMUS

SÄÄDÖKSET JA STANDARDIT

Osallistutaan tarvittaessa ministeriön haluamassa laajuudessa kotimaiseen ja kansainväliseen säädösvalmisteluun tai standardien arvioimiseen. Koska tällaisen työn tarvetta on vaikea etukäteen mitoitaa, niin tähän käytetty aika otetaan valvontaan sovitusta resursseista pois.

Päivitetään Tukes-ohje V2-2005 Räjähdeiden luokitus vastaamaan Oranssikirjan muutoksia. Valmistellaan tekninen koodi nestekaasun komposiittipullojen määräaikaistarkastamiselle.

ONNETTOMUUSTUTKINTA

Otetaan vastaan Tukesille tulleet ADR/VAK-määräysten kohdan 1.8.5 mukaiset onnettomuusilmoitukset, ja kootaan ne Tukesin VARO-rekisteriin. Säädösten edellyttämien onnettomuusilmoitusten toimittaminen Tukeisiin ei nykyisellään toimi säädösten tarkoittamalla tavalla. Tavoitteena on kehittää onnettomuusilmoitusten käsittelyn prosessia yhdessä muiden liikenteen onnettomuustutkintaa tekevien tahojen kanssa.

Tehdään erikseen onnettomuustutkintaa periaatteellisesti tärkeissä onnettomuustapauksissa. Raportit toimitetaan ministeriöön. Jos tutkintaa joudutaan tekemään, siihen käytetään valvontaan varattuja resursseja.

YHTEISTYÖ

Valvontahavaintojen ja Tukeisiin tulleiden yhteydenottojen perusteella järjestetään tapauskohtaisesti vaarallisten aineiden kuljetukseen vaikuttavien valvontaviranomaisten ja toiminnanharjoittajien yhteistyöneuvotteluja epäkohtien, tulkintaeroavaisuuksien ja turvallisuusriskien poistamiseksi Tukesin toimialaan kuuluvista asioista. Vauraudutaan laatimaan muille valvontaviranomaisille ohjeita pakkauksien ja säiliöiden vaatimuksista.

IV. VIESTINTÄ

Annetaan toiminnanharjoittajille päivittäin neuvontaa puhelimitse ja sähköpostitse sopimuksen mukaisista Tukesin toimialaan kuuluvista vaarallisten aineiden kuljetuspakkauksien ja – säiliöiden tekniseen turvallisuuteen liittyvistä asioista.

Osallistutaan tarvittaessa luennoitsijana VAK-koulutustilaisuuksiin, joiden järjestäjinä ovat kaupalliset koulutusjärjestöt tai kuljetusalan järjestöt.

Laaditaan viestintäaineistoa koneurakoitsijoille moottoripolttonesteiden vaatimuksista, käytöstä ja kuljettamisesta.

V. VAK-TEHTÄVIEN KUSTANNUKSET TUKESILLE

Liikenne- ja viestintäministeriölle tehtävän VAK-toiminnan kustannukset ajalla 1.1.2010 – 31.12.2010 muodostuvat seuraavista eristä.

Suorite	Tukesin käyttämät resurssit (htkk) budjettiin mukautettuna	VAK-toiminnan kustannukset Tukesissa (€)
Maksulliset luvat *)	0,80	7280
Valvonta	2,00	18200
Asiakirjoihin perustuva valvonta	0,50	4550
Onnettomuustutkinta	0,50	4550
Neuvottelukunnat	0,50	4550
Standardisointiryhmät	0,60	5460
Muu kansallinen yhteistyö	2,00	18200
Pohjoismainen yhteistyö	0,00	0
EU-komissio ym eurooppalainen viranomaisyhteistyö	0,10	910
Muu kansainvälinen yhteistyö	0,00	0
Maksullinen koulutuspalvelu *)	0,04	364
Maksuton koulutuspalvelu	0,10	910
Neuvonta	1,74	15798
Kirjalliset lausunnot	0,08	728
Matkakulut, säädös-, standardi ym. hankinnat	0	3500
YHTEENSÄ	8,96	85000

1 htkk (henkilötyökuukausi), vuoden
2009 taso hinnan perustana (€):
9100

*) Maksullisesta toiminnasta tuloutetaan noin 9000 € LVM:n tulomomentille.

Maksulliset luvat ja maksullinen koulutuspalvelu ovat Tukesin lupaviranomaistehtäviä tai palveluita, joista toiminnanharjoittajia laskutetaan Tukesin hinnaston mukaisesti. Niitä ei ole tähän asti laskutettu LVM:ltä. Tukes on kuitenkin bruttobudjetoitu virasto, jonka hinnaston mukainen laskutus ei tule Tukesin käyttöön.

Hinnaston mukainen laskutus oli vuosien 2006 – 2008 keskiarvoltaan 8950 €. Tästä laskutuksesta n. 10 % muodostui ilotulitteiden kuljetusluokituksen vahvistamista koskevista päätöksistä. Ilotulitteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa siirrytään vuoden 2010 aikana pyrotekniikkadirektiivin mukaisiin menettelyihin. Näillä näkymin tuotehyväksyntöjen teko siirtyy pois Suomesta. Vuoden alkupuoliskon siirtymäkauden jälkeen myös luokituspäätökset siirtynevät tehtäväksi niihin maihin, joissa ilotulitteiden tuotehyväksynät käsitellään.

LVM:n varaama kohdan V laskelman mukainen 85 000 euron määräraha ei riitä kattamaan valvonnan todellisia kustannuksia, jotka tulevat olemaan n. 115 900 €.